

Tweakers Awards ✕

Het stemmen voor de Tweakers Awards 2021/2022 is in volle gang! Breng uiterlijk donderdag 28 juli je stem uit op jouw favoriete technologie- en elektronikamerken.

Breng nu je stem uit >>

Ontdek de grootste prijsdalers

Op deze pagina vind je de beste deals uit de Pricewatch

Interview met de Piratenpartij

Door **Tijs Hofmans**

Redacteur

[Feedback](#) • 20-07-2022 06:00 •

V: 1.145 5

Altijd op zoek naar een ict-inslag

Matthijs Pontier en Mark van Treuren zijn bij de ingang van de Amsterdamse Buurtboerderij gaan zitten. Dan hebben ze zicht op de straat, want daar is commotie. Een verwarde man wordt door drie politieagenten tegengehouden. Kort daarna komt er ook een ambulance bij. "Dit willen we je laten zien", zegt Van Treuren gekscherend. "Je wilde weten waar de Piratenpartij voor staat? Dit is het perfecte voorbeeld." De Piratenpartij staat volgens hem voor een complete verandering van de geestelijke gezondheidszorg. "Deze man heeft duidelijk hulp nodig, maar die is overal wegbezuinigd. In plaats daarvan komt er politie bij die het enige doet dat ze kennen: hem in bedwang houden."

Wie is Matthijs Pontier?

Matthijs Pontier werd geboren in Amsterdam en studeerde psychologie en rondde een master Cognitive Science af. Hij deed onderzoek naar 'emotionele intelligentie en moreel besef' bij robots en computers. Pontier werd in 2013 actief voor de Piratenpartij en stond in 2014 op de lijst voor de Europese partij. In 2018 nam hij het lijsttrekkerschap over van Ancilla van der Leest. Pontier zit daarnaast in het bestuur van waterschap Amstel, Gooi en Vecht namens De Groenen.

Het is inderdaad precies wat ik wil weten over de Piratenpartij. Want dit is toch de partij van de digitalisering? Die van alles vindt over grote ict-projecten bij de overheid, die een minister van Digitale Zaken wil, die pleit voor meer hackers en meer computerkennis? Waarom hebben we het, twee minuten na introductie, al over de ggz en niet over uitgelopen ict-fiasco's? Daarom heb ik afgesproken met Pontier en Van Treuren, de lijsttrekker en voorzitter van de Piratenpartij. We spreken af op een groene boerderij aan de rand van Amsterdam, die door vrijwilligers wordt gerund, waar de konijnen tussen je benen dartelen en waar Van Treuren op blote voeten rondloopt. Hun normale stamcafé was deze middag nog niet open, maar het duo wilde uit zichzelf per se een volle twee uur uittrekken voor een interview, een zeldzame luxe die ik als

Bestaansrecht

Ik hoef niet te weten waar de Piratenpartij precies voor staat. Hun verkiezingsprogramma voor de Tweede Kamerverkiezingen staat [nog online](#) en we behandelden het in aanloop naar de verkiezingen al [in dit achtergrondartikel](#). Hun standpunten zijn helder: ze willen een ministerie voor Digitale Zaken, het auteursrecht hervormen, wetenschappelijk onderzoek openbaar maken en allerlei wetswijzigingen doorvoeren, zoals een verbod op doxing, een stop op de verkoop van data uit het Handelsregister en grondige veranderingen aan de Wiv. Maar het programma gaat ook veel over niet-digitale zaken. Sterker nog, in het [korte programma](#) komt ict maar weinig voor. Er staat des te meer over onderwijs, duurzaamheid, de zorg en immigratie. Zelfs ruimtevaart komt als thema aan bod. Ik wil niet weten waar de Piratenpartij voor staat, maar wat hun bestaansrecht nog is. Het nieuwe landsbestuur heeft medio 2022 behoorlijk wat aandacht voor ict, over de hele breedte van partijen en zowel in de Kamer als de regering. Enkele jaren geleden, toen ict nog een stuk minder leefde in de politiek, leek de Piratenpartij momentum te hebben. Het was dé partij met kennis en sterke meningen over ict. Nu zitten die kennis en meningen bij iedere partij. Wat zou een digitale partij dan eigenlijk nog toevoegen?

Waterschappen en basisinkomens

Ik vraag hoe het nu met de partij is, nu 'de verkiezingen' voorbij zijn. Ik doel eigenlijk op de Tweede Kamerverkiezingen van 2021, waarvan de formatie pas begin dit jaar werd afgerond. Maar zo interpreteren Van Treuren en Pontier de vraag niet. "Welke verkiezingen? De gemeenteraadsverkiezingen? Daar hebben we best wat succes gehad!" De Piraten deden mee in enkele grote steden. In Utrecht, Eindhoven, Middelburg en Nijmegen haalde de partij geen zetels, net als in de Amsterdamse gemeenteraad. Maar in meerdere Amsterdamse stadsgebieden kregen de Piraten wél een zetel toen het samen met De Groenen en De Basisinkomen Partij als één lijst meedeed. In Enkhuizen haalden de Piraten zelfs [een zelfstandige zetel](#). Van Treuren wordt 'erg blij' van de manier waarop de partij inmiddels georganiseerd is. "We hebben een gezonde, goede sfeer, er zijn nauwelijks onderlinge conflicten, mensen praten met elkaar, onze vergaderingen duren nog maar kort, maar leveren wel resultaat op. De organisatie loopt goed. Nu zijn we nog op zoek naar mensen die dat willen versterken." Dat impliceert dat dat eerder niet het geval was. Volgens Van Treuren klopt dat, omdat er nog te weinig mensen waren die wisten van het bestaan van de partij. Pontier vult aan: "Je merkt ook wel dat we volwassener worden. We bestaan inmiddels meer dan tien jaar en dan merk je dat alles wat professioneler wordt geregeld. De kinderziektes gaan eruit."

De nieuwe betrokkenheid van leden heeft mogelijk te maken met een opvallend wapenfeit: [Pontiers zetel in waterschap Amstel, Gooi en Vecht](#). Zijn lidmaatschap in het waterschap is Pontiers eerste officiële bestuursfunctie als verkozen volksvertegenwoordiger. Hoe beviel die periode hem, viel de politiek hem mee of tegen? Pontier denkt even na. "Ik denk dat er veel mensen met goede bedoelingen in de politiek zitten, maar dat iedereen verantwoordelijkheden afschuift op anderen." De afgelopen periode speelde er bij Waternet, het waterbedrijf waar Waterschap AGV nauw mee samenwerkt, een schandaal [rondom slechte beveiliging](#). "Het waterschap en Waternet wezen telkens

Sluisveiligheid en handelsverdragen

Pontier noemt twee belangrijke zaken die hij voor elkaar kreeg als waterschapsbestuurder. Het eerste is een volledige herziening van de ict van het waterschap. Pontier vroeg zich af hoe de digitale beveiliging was geregeld van systemen als sluizen en dijkbewakingen. "Dat is altijd relevant geweest, maar juist nu met de oorlog in Oekraïne staat dat helemaal centraal." Ook naar aanleiding van het debakel bij Waternet zit het waterschap nu in een traject om de ict te verbeteren.

Het andere waar hij over vertelt, is [een afwijzing van het TTIP-handelsverdrag](#) door het waterschap. Het [Transatlantic Trade and Investment Partnership](#) gaat niet over digitalisering, maar over handel, duurzaamheid en gezondheid. Er zit een zekere symboliek in de dualiteit van die twee uiteenlopende voorbeelden. In het verkiezingsprogramma van de Piratenpartij gaat het in een paragraaf over de fundamenteën van vrij ondernemerschap, wat dan wordt opgevolgd met de stelling dat de overheid hen gratis opensourcesoftware moet verstrekken om belastingaangifte te doen. Ook in het interview gaan Van Treuren en Pontier vaak tussen die twee onderwerpen op en neer. Ze hebben ideeën over de fundamentele inrichting van het toeslagenstelsel, maar daarnaast juist specifiek over de algoritmes die het toeslagenschandaal mogelijk maakten.

Deels zal dat te maken hebben met het feit dat de partijleden dit interview met Tweakers houden en niet met de NOS, maar er zit ook wel degelijk een idee achter. Het antwoord is cliché en je kunt dat precies uitschetsen nog voor je ernaar vraagt. Dat doen Van Treuren en Pontier ook: ict is zo alomtegenwoordig, dat alles, van de zorg tot het onderwijs, inmiddels digitaal is en dat daarom een partij met digitale kennis nodig is. Maar soms voelt het alsof de Piratenpartij niet meer een ict-partij is die op al die maatschappelijke vlakken actief moet zijn, omdat daar nu eenmaal ict aanwezig is. Het voelt soms meer alsof de Piratenpartij een progressief-libertarische partij is die overal een ict-probleem in kan vinden om op te lossen.

Origines

Om de ideologie van de partij te begrijpen, moet je terug naar de roots. Die lagen in de jaren 90, het gouden tijdperk van het vrije internet. In Zweden ontstond een beweging van kunstenaars, filosofen en hackers die tegen nieuwe overheidsmaatregelen waren die auteursrecht op internet wilden veranderen. Die nieuwe beweging, die zichzelf het Anti-Piraterijbureau noemde, groeide in de jaren daarna uit tot een politieke partij, de Piratpartiet. In de jaren erna kreeg de partij vooral voet aan de grond in Scandinavische landen [en in Tsjechië](#). Later kwam daar Europese invloed bij. In 2012 ontstond de partij ook in Nederland.

Pontier bekijkt de Piratenpartij van 2022 nog steeds vanuit dat historische oogpunt. "We zijn een burgerrechtenbeweging. Politiek is voor ons een middel en geen doel. Toen de Oekraïneoorlog uitbrak zijn we daar ook met voedsel en medicijnen naartoe gereden; dat heeft niks met politiek te maken." Digitalisering was en is een belangrijk fundament van de partij, maar volgens Van Treuren en Pontier staat de partij ergens

---

onbespied te kunnen doen. Het recht op vrije communicatie, het recht op beschermde communicatie, het recht op vrijheid van meningsuiting: dat hangt daar allemaal mee samen. Het een gaat niet zonder het ander."

In Tsjechië zitten de Piraten inmiddels in de regering.

Toch moet je die schifting in prioriteiten ook persoonlijk bekijken vanuit het perspectief van Van Treuren en Pontier. Dat erkennen ze zelf ook. Pontier zegt rond 2013 actief te zijn geworden voor de partij, Van Treuren nog later. "Toen ik actief werd ging het al niet meer alleen maar over digitalisering. Misschien praat ik voor mezelf, maar als je een partij opricht gaat dat over de hele samenleving." De Piratenpartij is Europees geïntereerd, maar heeft geen top-downstructuur. In tegenstelling tot een pan-Europese partij als Volt wordt het beleid van de Piratenpartij niet vanuit een Europees hoofdkantoor opgelegd, maar dat wil niet zeggen dat er geen ideologische invloed is.

Tweede Kamerverkiezingen

Politiek mag dan geen doel op zich zijn en Van Treuren en Pontier vieren hun bescheiden lokale successen, maar ze zijn wel degelijk teleurgesteld dat ze geen Kamerzetel hebben behaald. "De Tweede Kamer is toch wel de Grand Prix van de politiek. Niet alleen vanwege de invloed, maar ook vanwege de zichtbaarheid die je als partij kunt opbouwen."

Bij de verkiezingen in maart 2021 haalde de Piratenpartij 22.546 stemmen, of 0,22 procent van alle stemmen in Nederland. Het was niet alleen onvoldoende voor een zetel, het resultaat was zelfs een slechter resultaat

gingen niet meer de straat op of de deuren langs, behalve dan de coronaontkenners van Forum voor Democratie. De Piratenpartij kreeg daardoor twee problemen die veel andere partijen niet hadden. Geldgebrek was het grootste. Partijen die (nog) niet in de Kamer zitten, krijgen geen geld vanuit de overheid voor campagnes. Daarnaast ontvangt de partij bijna geen geld van donoren. "In tegenstelling tot andere partijen zijn wij heel principieel in wat we onze grote geldschieters beloven", zegt Pontier. Het geld dat de partij wel kan uitgeven, komt vooral van enkele tientallen zeer actieve leden. Dat is lastig, moppert Van Treuren. "In Nederland kost een zetel je zo 200.000 euro."

Maar dan komt ook een probleem om de hoek kijken waarin je de Piratenpartij meteen herkent. De partij wilde geen *targeted ads* inkopen die nauwkeurig kiezers kunnen bereiken. De NOS deed in aanloop naar de verkiezingen [uitgebreid onderzoek](#) naar het advertentiegedrag van partijen op sociale media, die daar allemaal veel geld aan uitgeven. Maar niet de Piratenpartij, die zegt dat het principieel weg wil blijven bij die vorm van zeltjes winnen. Het is natuurlijk de kip-en-eiprobleem hoe anders de uitslag zou zijn geweest als de partij wel genoeg geld in de campagnekas had gehad: het is makkelijk zeggen dat je iets principieel niet doet als je dat toch al niet eens kon doen.

Coronacrisis

De coronacrisis mag dan hard zijn geweest voor de resultaten van de partij, maar het heeft ook een bitterzoet randje. De partij kwam de turbulente periode relatief ongeschonden door en leerde ervan. Dat is niet vanzelfsprekend en al helemaal niet voor een partij die staat voor vrijheid en een sterk liberatrische inslag heeft. De maatregelen die het kabinet nam, haalden in sommige privacyvoorvechters het extreme naar boven. Bas Filippini vertrok bijvoorbeeld als voorzitter van stichting Privacy First om [samen met Willem Engel een anticoronapartij te beginnen](#). Voormalig Piratenpartij-lijsttrekker Ancilla van der Leest spreekt zich sinds de crisis ook op harde toon uit tegen de overheid en de maatregelen. De Piratenpartij bleef in de discussie in de relatieve luwte, ondanks de privacyvoorvechters die de partij aantrekt. "Maar we gingen zeker wel in gesprek met tegenstanders van het coronabeleid", zegt Pontier. "De polarisatie was groot in de maatschappij. Je werd gedwongen een kant te kiezen, of je voor of tegen de maatregelen was." De Piratenpartij nam een agnostische houding aan. De partij wilde een veilige samenleving, maar vond ook vrijheid om te kiezen belangrijk. 'Zoeken naar het compromis' klinkt als een politiek correct antwoord. Maar volgens Pontier lag daar juist de kracht van de partij. "Binnen de organisatie zaten mensen aan alle kanten van het spectrum. De een verweet ons met de schapen mee te lopen, de ander noemde ons een wappie." De partij ging net zo lang in gesprek tot het een tussenweg vond, ook al was de crisis tegen die tijd al bijna voorbij.

Veel privacyvoorvechters, zoals Bas Filippini, richtten zich tijdens corona fel tegen de overheid.

De privacybeweging, en daarmee bij verlenging de Piratenpartij, heeft altijd een wat radicaal imago gehad. Gekkie, zou je ze kunnen noemen. En ja, dat kan Pontier niet helemaal ontkennen. "Maar vaak hebben we wel gelijk gehad. Kijk naar hoe iedereen jaren geleden sprak over massasurveillance. Toen privacyvoorvechters dat aankarten, werden ze weggezet als complotgekkies. Toen kwam Snowden." Pontier

Compromis en samenwerking

De discussie is volgens Pontier en Van Treuren wat de Piratenpartij typeert. De partij staat niet alleen voor digitalisering, maar een nieuwe vorm van democratie. "Ik geloof eigenlijk helemaal niet in coalitievorming", laat Pontier zich ontvallen als ik vraag wat hij zou doen als hij morgen een zetel in de Tweede Kamer zou hebben. Pontier gelooft in samenwerken met andere partijen, zoeken naar de *middle ground*, overeenkomsten vinden die voor de meerderheid gelden. Coalities noemt hij 'niet-democratisch', omdat politici daarin vooral met hun fractie meestemmen.

De Piratenpartij werkt dan ook liever samen met andere partijen. De zetels in de Amsterdamse stadsdelen Noord, Oost, West en Nieuw-West haalde de partij als onderdeel van coalitiepartij [De Groenen Basis Piraten](#). De Piraten zagen veel overeenkomsten op het gebied van duurzaamheid en een basisinkomen en besloten daarop samen te werken. Pontier: "Door samen te werken, krijgen we misschien wel drie of vier zetels; het zou dan ontzettend zonde zijn om helemaal geen zetels te halen, omdat je het per se in je eentje wilt doen." Ook in het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht is de zetel gedeeld met De Groenen.

Ideologische partners

Veel groen en een basisinkomen, het is een goed beeld van waar de Piratenpartij op het politieke spectrum zit. Voor de verkiezingen zette de partij [een blogpost online](#) waarin het de verschillen met grote partijen opsomde. Bij de PvdA staat alleen dat die voor [de WSG of 'Super SyRI'](#) stemde en bij GroenLinks staat er iets over het leenstelsel en biomassa. De lijst met verschillen met de VVD is gigantisch en die met het CDA zijn vrij fundamenteel. Als de Piratenpartij zoveel van samenwerking houdt, met wie zou het dan de meeste aansluiting vinden? Na enig nadenken noemt Van Treuren de Partij voor de Dieren. "Niet zozeer hun standpunten over dierenwelzijn, maar wel de manier waarop ze politiek bedrijven. De PvdD denkt meer vanuit systemen en dat doen wij ook." Vervang megastal met mega-ict-project en inderdaad, de ietwat activistische stijl van de PvdD past meer bij de Piratenpartij dan de gevestigde orde van de PvdA of GroenLinks, ook al liggen de standpunten en wensen misschien wat dichterbij die partijen. Pontier: "Al zijn er ook wel onderzoeken geweest waaruit blijkt dat er veel overlap is tussen stemmers van de Piratenpartij en D66."

Maar wat betekent dat voor de bestuursstijl van de Piratenpartij? "Ik denk dat het belangrijk is dat je als politieke partij ergens de aandacht op vestigt", zegt Pontier. "Bij de PvdD zijn dat dieren en bij ons ICT." De partij denkt ook meer aansluiting te kunnen vinden bij andere partijen als het gaat om grote vraagstukken zoals democratie of belastinghervorming. Pontier: "Je ziet dat bij onze lokale samenwerkingen. Voor veel onderwerpen in ons programma die niet om digitalisering gaan, kunnen we veel samenwerken met andere partijen. Wij zeggen dan dingen die andere partijen graag zouden willen zeggen. Voor ons is dat iets makkelijker, omdat wij verder van het politieke spectrum staan. Voor partijen die in de macht zitten, is het moeilijker af te wijken van de status quo. Wij kunnen stevigere dingen zeggen over bijvoorbeeld een hervorming van het belastingstelsel."

Ict-partij over economie, of economie met ict?

Tijdens het gesprek gaan de argumenten van Van Treuren en Pontier vaak heen en weer tussen digitalisering en zulke zware onderwerpen als belastinghervorming of democratische representatie. Het doet de vraag opkomen of de Piratenpartij nou inherent een digipartij is die óók een mening heeft gevormd over

vorig jaar doorneemt. De Piratenpartij heeft een duidelijke mening over het coronabeleid, maar vindt daar toch weer een digitaal haakje bij. Het testen en bron- en contactonderzoek moet beter, maar het probleem lag onder andere bij falende ict. Ondernemers moeten economisch meer gesteund worden, maar techbedrijven als AliExpress en Amazon werden er juist groot van.

Het is moeilijk een goed antwoord te krijgen op die vraag. Volgens Van Treuren is het nou eenmaal zo dat veel problemen volledig of tenminste deels kunnen worden veroorzaakt door technologie. "Ict was een belangrijke oorzaak van de toeslagen", zegt hij. Maar de Piratenpartij-filosofie is ook dat alles met elkaar verbonden is, ook als het niet over technologie gaat. "We staan voor een basisinkomen, want dat lost de toeslagenaffaire deels op. Je hebt dan minder te maken met toeslagen en daarmee met bureaucratie. En geen toeslagen is ook weer goed voor de gezondheidszorg."

Populaire meningen

Als puntje bij paaltje zou komen, zegt Pontier, zou hij met één zetel in ieder geval wat concrete ict-voorstellen doorvoeren in de Kamer: het eerdergenoemde verbod op doxxing bijvoorbeeld, of de verkoop van KvK-gegevens. Er zijn opvallend veel punten uit het verkiezingsprogramma van de Piratenpartij die op dit moment ofwel [in het regeerakkoord staan](#) of die zelfs al worden overgenomen. Er ligt [een wetsvoorstel tegen doxxing](#), de Kamer van Koophandel gaat [stoppen met gegevensverkoop](#), Nederland [steunt de Digital Service Act](#) die transparantie over algoritmes afdwingt, er komt [een algoritmetoezichthouder](#) en [de Autoriteit Persoonsgegevens krijgt meer geld](#). "Klopt", bevestigt Pontier, "Veel daarvan roepen wij al jaren. We zijn blij dat dat nu gebeurt." Hij noemt de Piratenpartij 'een succesvolle lobbyclub' die invloed uitoefent op andere politieke partijen. "Die moeten bepaalde onderwerpen doorvoeren omdat ze bang zijn dat mensen anders op ons stemmen."

De Autoriteit Persoonsgegevens krijgt onder Rutte IV structureel meer geld.

Toch zijn Van Treuren en Pontier niet zo te spreken over de huidige ict-koers van de Kamer. Ik vroeg hen voorafgaand aan het interview hoe ze dachten over het feit dat bijna iedere partij, van FvD tot aan de PvdA, hun eigen standpunten over ict hebben. Pontier zegt dat hij wat verbaasd was door die vraag. "Want toen ik naar de kieslijsten van andere partijen keek, zag ik slechts twee politici die iets met ict in hun cv hadden staan." Het klopt inderdaad dat het aantal politici die werkervaring hebben als systeembeheerder of programmeur op een hand te tellen zijn, maar er zijn veel Kamerleden die digitalisering wel prominent als portefeuille hebben. Neem Queeny Raikowski van de VVD of Don Ceder van de ChristenUnie; zij komen uit de lokale politiek en de rechten, maar zitten allebei in de commissie Digitale Zaken. Van Treuren: "Het is natuurlijk top om ict-kennis te hebben, maar als je belangen bij de partij liggen en niet bij de kleine man, en

digitale aspect. Dat is iets anders dan een ict'er die grote bedrijven vooruit wil helpen. Dat is geen alternatief voor ons."

Ministerie van Digitale Zaken

Een onderdeel waar de Piratenpartij altijd fel voor heeft gestreden, is een minister van Digitale Zaken. Die is er in Rutte IV niet gekomen, maar er is wel *the next best thing*: een staatssecretaris. D66'er Alexandra van Huffelen [gaat toezicht houden op de ict-veiligheid bij de overheid](#), betere digitale overheidsdienstverlening en toezicht op algoritmes. Pontier en Van Treuren zijn weinig enthousiast. Ze houden zich diplomatiek op de vlakte over de persoon Van Huffelen, die als staatssecretaris verantwoordelijk was voor de afwikkeling van het toeslagenschandaal. Daar vinden de

twee iets van. In [een interview met Tweakers zei Van Huffelen eerder dit jaar](#) dat de toeslagenaffaire haar

Staatssecretaris Alexandra van Huffelen van Digitale Zaken

veel had geleerd over ict en digitalisering. "Mooi dat ze heeft geleerd hoe het niet moet", schampert Pontier. Maar dat is het enige dat hij op de staatssecretaris persoonlijk heeft aan te merken. Meer dan de persoon vindt hij dat de staatssecretaris een minister had moeten zijn, met een eigen ambtenarenapparaat. De discussie over de voor- en nadelen van een ministerie van Digitale Zaken gaat al zeker tien jaar terug, maar is volgens Pontier en Van Treuren nog steeds actueel. "Alles draait op ict", zegt Van Treuren. Hij noemt voorbeelden die al minstens zo lang teruggaan als de discussie over een ministerie. Als ict uitvalt, kun je niet meer pinnen en rijden de treinen niet meer; je kent de voorbeelden ongetwijfeld wel. Niet alleen de Piratenpartij waarschuwt voor die risico's; dat doen ook [de NCTV](#), [de OVV](#), [de WRR](#) en de [Cyber Security Raad](#). Van Treuren: "Als je dan maar één staatssecretaris op dat dossier zet ... De rol van de staatssecretaris is maar parttime ict, terwijl dat niet iets is dat je erbij doet." In principe heeft hij gelijk, want Van Huffelen is niet alleen de staatssecretaris van Digitalisering maar ook van Koninkrijksrelaties. Het is moeilijk inschatten hoe ze haar aandacht tussen die twee werkvelden verdeelt, maar digitalisering lijkt zeker geen ongewaardeerd kindje te zijn. Pontier zegt dat er een bewindspersoon moet zijn die de ultieme verantwoordelijkheid draagt.

Wat de Piratenpartij voorstelt voor het ministersambt komt voor een groot deel overeen met wat Van Huffelen en de regering nu van plan zijn of zelfs al actief uitvoeren. Pontier zegt dat inspraak over ict in de ministerraad het belangrijkste is. De minister zou dan toezicht moeten houden op de inkoop van ict-projecten. Daar hoort de partij, met veel leden in die branche, schrijnende verhalen over. Pontier wil dat er met het inkopen van zulke projecten rekening wordt gehouden met bijvoorbeeld burgerrechten. Ook zou de software open source moeten worden. Maar veel burgerrechten, zoals privacy-by-design, zijn ook al vastgelegd in wetten als de AVG. En Van Huffelen heeft [expliciet opdracht gegeven](#) aan beleidsmakers om rekening te houden met beveiliging en privacy van software. Een ander punt waar de Piratenpartij voor pleit, is dat de overheid niet lukraak software moet inkopen 'omdat er wat snelle jongens zijn die een mooi verhaal verkopen en je het nieuwste van het nieuwste wil hebben'. Pontier: "Je moet eerst vragen wat de behoefte is van burgers. Bij een ict-project moet je niet denken dat techniek het wel oplost; je moet uitgaan van een maatschappelijke vraag." Opvallend, want dat is [precies wat Van Huffelen eerder dit jaar in een interview tegen Tweakers zei](#).

Na afloop van het interview vind ik het nog steeds moeilijk om de ware aard van de Piratenpartij te doorgronden. De partij is al jaren geen one-issuepartij meer en heeft uitgesproken en goeddoordachte meningen over zowat elk onderdeel van de samenleving. Digitalisering lijkt in het partijprogramma en de publieke uitingen zoals [het Twitter-account](#) steeds vaker naar de achtergrond te verdwijnen. De laatste tien tweets gingen over sekswerk, drugsbeleid, criminaliteit, kweekvlees en abortus, en niet over privacy, ict-beleid, de AVG of andere techonderwerpen. Ideologisch is het ook niet moeilijk de partij te duiden. De Piratenpartij is behoorlijk progressief links op zowel social-cultureel als economisch gebied en heeft een activistische inslag die, zoals Van Treuren al zegt, eerder lijkt op de Partij voor de Dieren dan op een gevestigde partij.

Maar waar en hoe digitalisering nog in dat plaatje past is moeilijker te zeggen. Pontier en Van Treuren, maar ook hun voorgangers en lokale piraten hebben een talent om ieder onderwerp te voorzien van een technologisch haakje. Het toeslagenschandaal had algoritmes, de economie wordt geplaagd door grote techbedrijven en verzekeraars delen mensen onder in zij die [hun privacy willen beschermen en zij die hun privacy willen opgeven voor korting](#). De Piratenpartij heeft het vaak over zulke onderwerpen en politiek proberen ze die juist ook op de kaart te zetten, maar de partij probeert ook veel meer te zijn dan alleen een partij die toevallig de digitale kant van de medaille ziet. Het wil de democratie en economie radicaal anders inrichten, het wil een basisinkomen en houdt zich bezig met 'onpopulaire' onderwerpen als sekswerk en drugs. Digitalisering voelt steeds meer als een onderdeel ervan, in [het verkorte programma](#) is het slechts een van de 21 thema's die de partij aanhaalt.

Jarenlang was dat juist andersom. De partij ontleent zijn bestaansrecht aan de strijd rondom het auteursrecht en internetvrijheden. Of die ommezwaai komt door de nieuwe leden of dat die nieuwe leden zich, na meerdere onsuccesvolle verkiezingen, conformeren aan een nieuwe realiteit, is moeilijker te zeggen. Pontier komt van oorsprong uit de wetenschap, partijvoorzitter Van Treuren heeft iedere baan onder de zon gehad en werkt nu in de bouw, maar heeft geen expliciete ict-achtergrond. Anderen binnen de partij wel, maar, zeggen de twee, er is een heel spectrum aan achtergronden én meningen en lang niet iedereen programmeert of beheert netwerken.

Voorlopig hoeft de Piratenpartij zich even niet te richten op de heilige graal, een zetel in Den Haag. De partij kijkt nu vooral naar de Provinciale Statenverkiezingen van 2023. In welke provincies ze meedoen 'wordt in de komende maanden duidelijk', zegt Van Treuren. Pontier: "Je kunt er ook van uitgaan dat we in meerdere waterschappen mee gaan doen. Sowieso doen we dat weer in Amstel, Gooi en Vecht, maar ook in andere waterschappen." Met het verhaal dat ze deze middag tegen me hebben gehouden, lijkt het hen 'juist heel logisch' dat de Piraten bij de waterschappen betrokken horen te zijn. Pontier: "Waterschappen zijn ict-organisaties, daar zijn we dus zeker relevant." Ook bij het beheer van sloten en oppervlaktewater weet de Piratenpartij het ict-haakje weer te vinden.

Dit artikel is mogelijk gemaakt door de steun van onze [Plus-abonnees](#).